

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж4 116/22
2.11.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судије Сање Агатоновић, председника већа и судија Данице Косовац и Весне Секулић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., ..., чији је пуномоћник Синиша Чолевић, адвокат из Новог Сада, Сремска 4/2, против туженог “Инсајдер тим” д.о.о. Београд, из Београда, Теразије 5/7, чији је пуномоћник Борис Богдановић, адвокат из Београда, Сремска 9, ради утврђења повреде ауторског права и накнаде штете, одлучујући о жалби туженог изјављеној против пресуде Вишег суда у Београду П4 183/20 од 13.6.2022.године, у седници већа одржаној дана 2.11.2022.године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба туженог и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Вишег суда у Београду П4 183/20 од 13.6.2022.године у другом, четвртном и седмом ставу изреке.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ решење о трошковима поступка садржано у осмом ставу изреке пресуде Вишег суда у Београду П4 183/20 од 13.6.2022.године, тако што се **ОБАВЕЗУЈЕ** тужени “Инсајдер тим” д.о.о. Београд да тужиоцу АА из ... накнади трошкове парничног поступка у износу од 51.100,00 динара са законском затезном каматом од извршности одлуке, па до исплате, у року од 15 дана од дана пријема преписа ове пресуде.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду П4 183/20 од 13.6.2022.године, првим ставом изреке, утврђено да је тужба повучена у делу којим је тражено да се обавезе тужени да тужиоцу на име накнаде неимовинске штете због повреде моралног права аутора на назначење имена због јавног објављивања фото-сегмента видеограма под насловом: “...” без значења имена аутора исплати износ од 25.000,00 динара, са законском затезном каматом почев од дана пресуђења 13.6.2022.године, па до исплате. Другим ставом изреке, утврђено је да је тужени повредио имовинска права тужиоца на економско искоришћивање ауторског дела, тако што је у медију informer.rs без дозволе и претходног одобрења, као и без накнаде јавно саопштио ауторско дело тужиоца,

фото-сегмент видеограма под насловом: "...". Трећим ставом изреке одбијен је као неоснован тужбени захтев којим је тражено да се утврди да је тужени повредио морална ауторска права тужиоца – право на назначење имена аутора и право на заштиту интегритета ауторског дела на тај начин што је у медију informer.rs јавно објавио фото-сегмент видеограма под насловом: "...". Четвртим изреке обавезан је тужени да убудуће не вређа ауторска права тужиоца на начин описан у другом изреке, под претњом новчане казне. Петим ставом изреке одбијен је као неоснован тужбени захтев којим је тражено да се забрани туженом да убудуће не вређа ауторска права тужиоца на начин описан у трећем ставу изреке. Шестим ставом изреке одбијен је као неоснован тужбени захтев којим је тражено да се обавезе тужени да тужиоцу на име накнаде неимовинске штете због повреде моралних права аутора јавним саопштавањем ауторског дела тужиоца у непотпуној форми исплати износ од 25.000,00 динара са законском затезном каматом почев од дана пресуђења 13.6.2022.године, па до исплате. Седмим ставом изреке, обавезан је тужени да тужиоцу на име накнаде имовинске штете због повреде имовинских права на искоришћивање ауторског дела исплати износ од 10.000,00 динара са законском затезном каматом почев од дана пресуђења 13.6.2022.године, па до исплате. Осмим ставом изреке, обавезан је тужени да тужиоцу на име трошкова поступка исплати износ од 56.100,00 динара са законском затезном каматом од дана извршности, па до исплате. Деветим ставом изреке, одбијен је као неоснован захтев тужиоца за исплату за законске затезне камате на досуђене трошкове поступка за период од пресуђења до извршности.

Благовремено изјављеном жалбом тужени је побијао првостепену пресуду из свих разлога прописаних чланом 373 став 1 Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", бр.72/11...18/20), у другом, четвртном, седмом и осмом ставу изреке.

Испитујући правилност првостепене пресуде у побијаном делу, сагласно овлашћењима предвиђеним чланом 386 Закона о парничном поступку, Апелациони суд је оценио да жалба туженог није основана.

Током првостепеног поступка нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 1, 2, 3, 5, 7 и 9 Закона о парничном поступку на које другостепени суд пази по службеној дужности, а изрека првостепене пресуде у потврђујућем делу је јасна и у њеном образложењу су дати потпуни разлози о битним чињеницама, који су сагласни са изведеним доказима, тако да се она неосновано побија указивањем на њене битне повреде одредаба парничног поступка из члан 374 став 2 тачка 12 Закона о парничном поступку.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је аутор видеограма - видео анимације под насловом: "...", којом је приказан могући потенцијал пројекта изградње Фрушкогорског коридора. Дана ...године на интернет порталу www.informer.rs, чији је оснивач тужени, објављен је текст под насловом: "(Видео) ово ће бити најдужи тунел у Србији! Погледајте како ће изгледати најбржа веза између Новог Сада и Руме!". У тексту је, између осталог, наведено: "Из визуализације коју је урадио АА, а према идејном пројекту Института за путеве из Београда, можемо видети тачан потез путне деонице државног пута I-Б реда који ће омогућити бржу саобраћајну везу између Новог

Сада и Руме и самим тим растеретити места као што је, на пример, Ириг. Визуелизација АА урађена је на основу реалних података из идејног пројекта који је урадио Институт за путеве из Београда и модел се може користити за следеће БИМ фазе (4Д, 5Д итд.)”. У оквиру текста постављен је youtube link, као и фото-сегмент (print screen) видеограма “...”. Према прегледу видео приказа визуелизације предметног рада тужиоца, на цд-у се налази снимак под насловом: Нови Сад – Рума државни пут I-Б реда број 21 дужина путне деонице Л=16,48 км, на коме се од петог минута приказује део пута са тунелом који је идентичан призору фотографије објављене ... године изнад наслова “...”, па је упоредним приказом ауторског дела тужиоца и спорне фотографије која је објављена на интернет порталу туженог утврђено да се од петог минута приказује део пута са тунелом који је идентичан по призору као спорна фотографија. Тужилац је ауторско дело сачинио у оквиру дипломског мастер рада на тему “...”, употребом одговарајућих софтвера за генерисање 3Д слике са графичким решењем праћења трајекторија аутопута и тунелима у амбијенту брдско – планинског пејзажа. Тужилац је дана 12.2.2018. године као аутор са Развојном агенцијом Војводина д.о.о. Нови Сад - стицаоцем права закључио уговор о уступању права на искоришћавање дела. Чланом 1 тог уговора предвиђено је да је аутор једини оригинални титулар имовинских и моралних права на ауторском делу “...”, чланом 3 уговора је предвиђено да аутор овим уговором уступа стицаоцу права емитовања на ауторском делу искључиво у изворном облику са присутним воденим жигом (логотипом) и без могућности додатног уређивања (исецања, додавање додатних логотипа и сл, док је чланом 9 уговора предвиђено да накнада за уступање права коришћења и емитовања ауторског дела износи 60.180,00 динара.

Према исказу тужиоца, саслушаног у својству парничне странке, предметна анимација је настала у оквиру завршног мастер рада на Факултету техничких наука, на тему визуелизација идејног пројекта државног пута Нови Сад – Рума и иста је настала искључиво његовим ангажовањем, док је ББ био његов ментор. Рад је базирао на анализи и коришћењем софтверских алата и направио је поменуту визуелизацију, па је иста достављена у електронској форми библиотеци његовог факултета, а сваки мастер рад је јавно доступан академској и широј јавности. Након одбране рада, направио је свој јутјуб канал АА на коме је поставио мастер рад, са логотипом да је аутор мастер рада и да је забрањено свако копирање, па је у свему поступио по правилима наведене платформе - јутјуба. У периоду актуелне теме Фрушкогорског коридора на сајту часописа објављена је фото-сегмент из његове анимације у измењеном формату, исечен је логотип у доњем делу, док је у оквиру текста као извор наведен АА. Тужилац се пре подношења тужбе није обраћао туженом, док је са Развојном агенцијом Војводине закључио уговор о коришћењу његовог дела на три дана, јер су га контактирали са захтевом да промовише Војводину на сајму у Минхену уз одговарајућу накнаду. Тужилац се осећао непријатно када је видео да је објављен фото-сегмент из његовог рада који је радио три месеца, а како је и даље у софтверској индустрији и сарађује са пројектантима, свестан је чињенице колико је потребно времена и новца да се направи неки пројекат, а о овом пројекту се причало 90 година и до данас се ништа слично није урадило као његова визуелизација. Тужени су урадили скриншот те фотографије у неком тренутку трајања визуелизације, која траје 9 минута и 39 секунди, а сваки секунд садржи 30 фотографија.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је у складу са члановима 2 став 1 и 2 тачка 1, 6 и 7, 9 став 1, 3 и 4, 15, 16, 17, 19 став 1 и 2, 20 став 1, 30, 102 став 1 и 2, 204, 205 став 1 тачка 1 и 5, 206 став 1 и 2 Закона о ауторском и сродним правима, разматрајући приговор недостатка активне легитимације оценио да је исти неоснован, пошто је увидом у видео анимацију достављену од стране тужиоца утврдио да је идентична верзији објављеној на сајту туженог, да тужилац поседује оригиналну видео анимацију на ЦД коју је доставио и да из исказа тужиоца произлази када и на који начин је настала предметна видео анимација, да је тужилац њен искључиви аутор, с обзиром да из достављеног дипломског мастер рада произлази да је тужилац аутор мастер рада, тако да је на несмуњив начин утврђено да је тужилац њен аутор. Након тога, првостепени суд је оценио да је тужени без сагласности тужиоца - аутора, без плаћања накнаде јавно саопштио фото-сегмент видеограма и на тај начин учинио доступним ауторско дело тужиоца у сваком тренутку неограниченом броју корисника интернета, чиме је повредио имовинска права тужиоца - аутора. Код одлучивања о висини накнаде за неовлашћено коришћење ауторског дела, првостепени суд је у складу са чланом 19 и чланом 206 Закона о ауторским и сродним правима и чланом 232 Закона о парничном поступку досудио накнаду имовинске штете у износу од 10.000,00 динара, насталу због неовлашћеног коришћења његовог ауторског дела са законском затезном каматом у складу са члановима 189 и 277 Закона о облигационим односима почев од дана пресуђења, па до исплате. Оценио је основаним захтев тужиоца да се туженом забрани вршење радње којим се вређају његова имовинска права, имајући у виду да је тужени у конкретном случају повредио имовинска права тужиоца као аутора. Првостепени суд је закључио да у конкретном случају нису повређена морална права тужиоца – право на назначење имена аутора и заштиту интегритета дела, будући да је у спорном тексту објављеном на сајту туженог на више места означено да је тужилац аутор видео анимације "...", као и да из достављеног ЦД на коме се налази предметна видео анимација произлази да је приказана анимација – део пута са тунелом идентична по призору као спорна фотографија која се налази на сајту туженог, те да не постоји основ за одговорност туженог због повреде моралних права тужиоца као аутора, па је у том делу одбио као неоснован тужбени захтев за накнаду неимовинске штете, као и захтев за забрану радњи којим се повређују морална права тужиоца. Након тога, првостепени суд је оценио наводе туженог да је спорна фотографија, односно фото-сегмент објављен у циљу информисања јавности о текућем догађају у смислу одредбе члана 43 Закона о ауторском и сродним правима, али је закључио да су исти без утицаја, имајући у виду да фотографија по својој природи може бити само саставни део догађаја као што је изложба фотографија и додела награда за фотографију, када је сама фотографија део догађаја, а да се у конкретном случају се не ради о догађају. Првостепени суд је оценио и да су неосновани наводи туженог да је тужба неуредна, имајући у виду да у конкретном случају иста садржи све елементе прописане одредбом члана 192 у вези са чланом 98 Закона о парничном поступку, као и да нису од утицаја наводи да је у првом ставу тужбеног захтева у шестом реду наведено да је дело тужиоца објављено у штампаном издању Дневног листа "Дневник", имајући у виду да се ради о очигледној омашци, јер је у реферату тужбе децидно наведено да тужилац тражи судску заштиту због објављивања ауторског дела на интернет порталу туженог.

По оцени Апелационог суда, првостепени суд је на правилно и потпуно утврђено чињенично стање правилно применио материјално право, дајући за своју одлуку у потврђујућем делу разлоге које у целости прихвата Апелациони суд и сходно члану 396 став 2 Закона о парничном поступку на исте упућује.

Неосновано се жалбом тужене указује на учињену битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 12 Закона о парничном поступку – да побијана пресуда нема разлога о одлучним чињеницама које се односе на повреду ауторских права тужиоца и на економско искоришћавање ауторског дела.

Одредбом члана 2 став 1 и став 2 тачка 6 и 9 Закона о ауторском и сродним правима прописано је да је ауторско дело оригинална духовна творевина аутора, изражена у одређеној форми, без обзира на његову уметничку, научну или другу вредност, његову намену, величину, садржину или начин испољавања, те да се ауторском делом сматрају нарочито дела ликовне уметности (слике, цртежи, скице, графике, скулптуре и др.), као и фотографије, тако да закон штити свако па и обично фотографско дело укључујући аматерска дела.

Одредбом члана 9 став 1 Закона о ауторском и сродним правима прописано је да је аутор физичко лице које је створило ауторско дело. Ставом 2 истог члана прописано је да се аутором сматра лице чије су име, псеудоним или знак назначени на примерцима дела или наведени приликом објављивања дела, док се не докаже друкчије. Ставом 3 истог члана прописано је да је аутор дела носилац ауторског права.

Одредбом члана 19 став 1 Закона о ауторском и сродним правима прописано је да аутор има право на економско искоришћавање свог дела, као и дела које је настало прерадом његовог дела. Ставом 2 истог члана прописано је да за свако искоришћавање ауторског дела од стране другог лица аутору припада накнада, ако овим законом или уговором није другачије одређено.

Одредбом члана 30 Закона о ауторском и сродним правима прописано је да аутор има искључиво право да другоме дозволи или забрани јавно саопштавање дела, укључујући чињење дела доступним јавности жичним или бежичним путем, на начин који омогућује појединцу индивидуални приступ делу са места и у време које он одабере.

Одредбом члана 207 став 1 Закона о ауторском и сродним правима прописано је да независно од одредбе члана 9 став 2 овог закона, ако је име тужиоца назначено на примерку или другом облику материјализације ауторског дела, он ће се сматрати носиоцем ауторског права на том делу, док се не докаже друкчије.

Тужилац је за своје тврдње да је аутор, као доказ свог ауторства доставио оригиналну видео анимацију на ЦД, па је првостепени суд извршио увид и на основу доказа изведених током првостепеног поступка правилно оценио да је иста ауторско дело тужиоца и да је и да је тужени саопштио фото-сегмент. Аутор ужива имовинска

права у погледу свог ауторског дела и од тренутка настанка ауторског дела има право на економско искоришћавање дела, а за свако искоришћавање ауторског дела од стране другог лица, аутору припада накнада, ако законом или уговором није другачије одређено. Осим тога, аутор има и искључиво право да другоме дозволи или забрани јавно саопштавање дела, а сагласност аутора за објављивање дела и услови под којима се дело може објавити мора бити учињено на изричит и несумљив начин. Имајући у виду наведено, првостепени суд је на основу изведених доказа и резултата целокупног поступка које је правилно оценио у смислу одредбе члана 8 Закона о парничном поступку, несумњиво утврдио да је предметна видео анимација ауторско дело тужиоца, да је тужени на интернет порталу јавно објавио фото-сегмент (printscreen) видеограма "...", да је иста јавно саопштена без сагласности тужиоца, а тужени током поступка није доставио ни предложио доказе који би изнете закључке суда на било који начин довели у сумњу.

На правилност побијане пресуде није од утицаја жалбено указивање да објављивање фото – сегмента видеограма на интернет медију не указује да се ради о економском искоришћавању дела. У ситуацији када је тужени објавио предметни фото-сегмент видеограма без сагласности тужиоца, тужилац има право на накнаду имовинске штете због повреде права на економско искоришћавање дела, као вид остварења и заштите његових имовинских права као аутора. У конкретном случају предметни фото – сегмент сачињен од стране тужиоца није саставни део текућег догађаја од општег значаја за јавност који је био разлог извештавања и тужени није пружио доказ да је од тужиоца прибавио одобрење за његово саопштавање, већ је без дозволе тужиоца - аутора, јавно саопштио предметну фотографију, односно фото-сегмент па је правилан закључак првостепеног суда да тужилац има право на накнаду имовинске штете због повреде права на економско искоришћавање дела, уз обавезу туженог да убудуће не вређа ауторска права тужиоца јавним саопштавањем дела без плаћања накнаде.

Неосновано се жалбеним наводима указује на погрешну примену материјалног права при одлучивању о износу новчане накнаде имовинске штете, јер је правилно првостепени суд применио материјално право и оценио да је тужени неовлашћеним јавним саопштавањем фото-сегмента видеограма, чији је аутор тужилац, повредио његова имовинска права као аутора, па има право на новчану накнаду, која је побијаном одлуком правилно досуђена. Како тужени није тужиоцу платио накнаду за (неовлашћено) објављивање његовог ауторског дела, то је побијаном одлуком, на основу члана 206 Закона о ауторском и сродним правима, правилно обавезан тужени да тужиоцу накнади имовинску штету. Висина правичне накнаде у износу од 10.000,00 динара на име накнаде имовинске штете, по оцени Апелационог суда правилно је одмерена по слободној оцени на основу овлашћења суда из одредбе члана 232 Закона о парничном поступку.

Апелациони суд је ценио и остале жалбене наводе, али их посебно не образлаже, јер су без утицаја на могућност другачијег пресуђења.

На основу изложеног, применом одредбе члана 390 у вези са чланом 387 став 1

тачка 2 Закона о парничном поступку одлучено је као у првом ставу изреке ове пресуде.

Међутим, основано се жалбом туженог указује на погрешну примену материјалног права приликом одлучивања о трошковима парничног поступка осмим ставом изреке побијане пресуде.

Одредбом члана 154 став 1 Закона о парничном поступку прописано је да ће суд приликом одлучивања који ће се трошкови накнадити странци, узети у обзир само оне трошкове који су били потребни ради вођења парнице. О томе који су трошкови били потребни, као и о висини трошкова, одлучује суд ценећи све околности. Одредбом члана 163 став 1 Закона о парничном поступку прописано је да о накнади трошкова одлучује суд на одређени захтев странке, а ставом 2 истог члана је прописано да је странка дужна да у захтеву определи врсту и износ трошкова за које тражи накнаду.

Тужиоцу заступаном од стране пуномоћника из реда адвоката сходно члановима 153, 154 и 163 Закона о парничном поступку, сразмерно успеху у спору, припадају трошкови за састав тужбе у износу од 9.000,00 динара, на име заступања на три одржана рочишта у износу од по 10.500,00 динара и приступ на једно неодржано рочиште у износу од 6.000,00 динара, као и судске таксе на тужбу и првостепену одлуку у износу од по 2.300,00 динара, укупно 51.100,00 динара, према АТ и ТТ важећим у време пресуђења, са законском затезном каматом од извршности одлуке до исплате, у смислу одредбе члана 277 став 1 и члана 324 Закона о облигационим односима. Тужиоцу не припадају трошкови у висини судске таксе за тужбу од 4.800,00 динара, с обзиром да је Таксеном тарифом за парнични и извршни поступак у делу поднесци - Тарифни број 1 став 1 тачка 3 прописано да за тужбу поднету пред судом опште надлежности такса се плаћа према вредности предмета спора, а за износ преко 10.000,00 динара до 100.000,00 динара вредности она износи 1.900,00 динара увећано за 4% од вредности предмета спора. Како је у конкретном случају тужилац успео у спору са износом од 10.000,00 динара, од тог износа 4% је 400,00 динара, тако да такса за тужбу и такса за одлуку износи по 2.300,00 динара.

На основу изнетог, применом члана 401 тачка 3 Закона о парничном поступку, одлучено је као у другом ставу изреке.

Председник већа-судија
Сања Агатоновић, с.р.

За тачност отправа
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић